

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 30/2018-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátom a konateľom [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Malacky sp. zn. 5 C 294/2015 z 25. októbra 2017 a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/1 Pz 152/17/1000-7 zo 7. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 2 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Malacky (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 5 C 294/2015 z 25. októbra 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“) a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej aj „generálna prokuratúra“) č. k. VI/1 Pz 152/17/1000-7 zo 7. decembra 2017 (ďalej aj „napadnutý prípis generálnej prokuratúry“).

Predmetom sťažnosti sú námietky sťažovateľov atakujúce opodstatnenosť napadnutého rozhodnutia okresného súdu, ktorým bolo rozhodnutie o nepriznaní im časti uplatnených trov konania (za jednotlivé úkony právnej pomoci).

Námietky sú koncentrované do týchto téz:

- a) svojvoľná aplikácia ustanovení Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov,
- b) nesprávne určenie výšky tarifnej odmeny,
- c) nesprávne zamietnutie náhrady trov za prípravu právneho rozboru,
- c) nesprávne zamietnutie náhrady trov za porady s klientom,
- d) nesprávne zamietnutie náhrady trov za účasť na dvoch pojednávaniach,
- e) porušenie zásady právnej istoty, zásady predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a z toho *ipso facto* vyplývajúca nezákonnosť rozhodnutia,

- f) porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie,
- g) porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy,
- h) rozpor s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu sa sťažovatelia bránili podaním podnetu generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky na podanie dovolania podľa § 458 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. Generálnou prokuratúrou neboli zistené dôvody na podanie dovolania, o čom sťažovateľov vyrozumela napadnutým prípisom generálnej prokuratúry. Ten, keďže podľa názoru sťažovateľov efektívne nereparoval tvrdenú neústavnosť napadnutého rozhodnutia okresného súdu, sťažovatelia považujú tiež za ústavne neudržateľný.

Na základe uvedeného sťažovatelia v petite sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením Okresného súdu Malacky sp. zn. 5 C 294/2015 z 25. októbra 2017 a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/1 Pz 152/17/1000-7 zo 7. decembra 2017 bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 2 ods. 2 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil, vec vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľom priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (v čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde). Inak povedané, každý návrh bez výnimky musí spĺňať všeobecné náležitosti, ktoré sa týkajú formy a obsahu návrhu.

Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Uvedené platí osobitne v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, t. j. advokátom.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne

proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd po preštudovaní odôvodnenia predloženej sťažnosti vyhodnotil, že táto obsahuje množstvo informácií o priebehu konania. Informácie sú však často prednesené nejasne odvolávajúc sa na rôzne rozhodnutia (napr. rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie č. k. H/2011-387 z 30 apríla 2014).

Súčasne ústavný súd zistil, že predložená sťažnosť neobsahuje žiadne prílohy (okrem splnomocnenia udeleného právnomu zástupcovi a vypracovania právneho rozboru pre klientov).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ovládané dispozičnou zásadou, ktorá prenáša procesnú zodpovednosť za podobu, v akej sa mu poskytne ústavno-súdna ochrana, na sťažovateľa. Práve sťažovateľ je povinný predložiť ústavnému súdu tak formálne vybavený návrh na začatie konania (sťažnosť), na základe ktorého bude ústavný súd pri predbežnom prerokovaní schopný utvoriť si úsudok o (ne)splnení procesných podmienok pre ďalšie konanie o sťažnosti.

Uvedené hľadiská predstavujú východisko pre interpretáciu a uplatňovanie § 20 ods. 1 v spojení s § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde. To znamená, že sťažovateľ je

povinný k sťažnosti pripojiť také prílohy, ktoré by slúžili aspoň ako dôkaz existencie zásahu, ktorý má porušovať jeho základné práva a slobody a proti ktorému sťažnosťou brojí.

Sťažovatelia tvrdia, že k zásahu do ich práv došlo svojvoľným vydaním napadnutého rozhodnutia okresného súdu a nesprávnym posúdením veci generálnou prokuratúrou, o ktorom boli vyrozumení napadnutým prípisom generálnej prokuratúry. S napadnutým rozhodnutím okresného súdu a prípisom generálnej prokuratúry vedú rozsiahlu polemiku a argumentačne napádajú tvrdenia v nich obsiahnuté. Ani jedno z tvrdení sťažovateľov však nie je pre posúdenie splnenia procesných podmienok verifikovateľné, keďže v predloženej sťažnosti niet referenčného dokumentu, z ktorého by ústavný súd vedel posúdiť ich opodstatnenosť. Inak povedané, pri posúdení veci by sa ústavný súd musel plne spoliehať na sťažovateľmi prezentované jednostranné tvrdenia a nemá možnosť porovnaním s realitou posúdiť ich objektívny rozmer.

V tejto súvislosti neušlo pozornosti ústavného súdu, že sťažovatelia v sťažnosti odkazujú, že *„potrebné prílohy sú obsiahnuté v súdnom spise vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5 C 294/2015 a... boli doložené... aj Generálnej prokuratúre...“*.

Splnenie zákonnej požiadavky navrhnúť v sťažnosti dôkazy však nemôže nachádzať reálne uplatnenie v takej podobe, že sťažovateľ navrhne ústavnému súdu vyžiadať si od orgánov verejnej moci aj dôkazy, ktoré je spôsobilý predložiť sám (inak by sa z § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde stala obsolétna norma). Osobitne to platí v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti, ktoré sa dominantne zameriava na splnenie jej procesných podmienok. Už konštatovaná dispozičná zásada si tu vyžaduje maximálnu procesnú aktivitu sťažovateľa a len výnimočne procesnú aktivitu ústavného súdu vyvolanú návrhom sťažovateľa (III. ÚS 502/2016).

Keďže sťažovatelia k sťažnosti nepripojili žiaden relevantný dôkaz svojich tvrdení, ich sťažnosť nespĺňa náležitosti požadované zákonom o ústavnom súde v § 20 ods. 1

(odôvodnenie návrhu v spojení s navrhovanými dôkazmi) a v § 50 ods. 2 (k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu).

Pri charaktere popísaných formálnych nedostatkov predloženej sťažnosti neprichádza do úvahy eventuálny procesný postup spočívajúci vo výzve právnemu zástupcovi sťažovateľov na odstránenie nedostatkov sťažnosti (§ 129 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde). Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

Pretože predmetná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a síce relevantné dôkazy nadväzujúce na tvrdenia sťažovateľov rozhodujúce pre posúdenie procesných podmienok podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O ďalších návrhoch sťažovateľov formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu, vrátenie veci súdu na ďalšie konanie, náhrada trov konania) z dôvodu odmietnutia sťažnosti nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2018